

Baltijos Šembovis.

224 E. J. G.

Par gadu 2 r., par $\frac{1}{2}$ gadu 1 r. 10 t., par 3 mehn.
60 t.; ar pessuhitishanu: a) par vastu: 2 r. 60 t.,
1 r. 40 t., 90 t.; b) Selgamā: par gadu 2 r. 30 t.

Sludinajumi

moltă 5 Iap. 1 par rindinuz. 140 nm oblinimare dinuș

No 25.

Zelgawā, tresschdeena, 22. junijā.

1877.

Baltijas Semkopis

Rahditas: No lara-laukeem. Daschadas finas: No eelschsemehm. No ahrsemehm. — Jaunatas finas. — Wispahriga dala: Rahds mahrds wejä Stendera goda-peeminas labed. Walejas wehstules. — Lauksaininzeziba: Skunstiges ieb pehklamee mehsli. — Sludinajumi.

No. 1. See Donawas.

Tas visu gruhtakais darbs ir padarits, tee visu leelakee tawekki pahrwareti: muhju armija pa leelakai dākai jau ir pahrgahuje pahr Donawu un tee heidsamee pulki wehl eet pahr i. — Ka ūcho preefch visu kara tik swarigu soli Kreewu armija jau tik ahtri eespehs spert, netizeja ne kur, jo pat tee wihri, tas ne-ween strategika (irrhokschana, isdarischana, tahlat eeschanā pehz eepreefch nosazita plahna) slavem, bet ihpaſchi ari ar Donawas un winas apgabalu labi eepasinsches, spreda, ka pahreſchana pahr Donawu tikai pehz kahdahm nedekahm wareſhot notilt. Ka muhſejeem ūchis gruhtakais darbs tomehr tik ahtri isdeweess un pee tam bes visai leeleem upureem, ir isprotams zaur to, ka Kreewi eepreefch it visu us to ūsmallako bija aprehkinajuschi un ūgatawojusches, turpretim Turki viswairak palaidahs us ūaveem leeleem dſelskugeem, zeredami ar teen pahreſchana pahr Donawu aifkawet. Ka ūchis nodoms isdeweess, mehs jau ūnam. Pebz ta ūakama wahrda „mas ūinits gahsch leelu ūesumū“ muhſeji ar torpedeem un ar ūawahni masahm torpedu ūaiwinam Turku milsus pa dākai nomaitaja, pa dākai aifdsina us Donawas eetelu melnā īnħra, kur tee nu rokas ūlehpī turot brihnobamees noſkatahs, ka eenaidneku armija par droſchu tiltu waj ar plosteem, ūaiwinahm un ūugeem, it ka paſchu ūem, dodahs pahri par leelo upi, ūreas ūhdeai ūenakos karos ūlusu upureus aprijuschi. Ta tad ari isſtaidrūjahs, ūadehl Turki tik mas kara pulku un bateriju ūostahdiujuschi pee Donawas ūraſteem, kur — ja tee buhtu kahrtigi domajuschi — Kreeweem bija jadodahs pahri un ko Turki, jau eepreefch it labi wareja par redset. Bet tas nu reis naw notizis un Kreewijat tas pee ūchi kara naħk ūoti par labu, ka neween Turki, bet ari dasħas zitas walstis winas ūpehlu un garigu ūpehju daudj maſakā wehrte turejuſħas, nekkā tee pateefibā ira. Te mums eenahk prahtā kahds muhju ūafitajeem ūoti ūlaidri paſiħtams braħku karſch, ūrā tas wezaqajs titai tadeħhi ween tik gruntigi kluwa ūſts, ka winas negribeja tizet un pahrleez-inatees, ka wina jaunakais pretineeks tatſchu naw tik wahjx un ne-ħpehzig, ka to neween winas, bet ari wina aſte tik labprah tureja. Gara aktiba un nesmaſchan (Bornirtheit) fit alaſch poſchu un ūaveenojahs ar pretineeka eerotſcheem.

Par paſchu pahreeſchanu mehs, ihumā ſanemot, waram paſneegt

Seukouuis.

Ausstellung

т. Semip. "redakciji, skatu esča № 2.

Leelâ Kaleju-eelâ № 4, vee Kapteina erahvatu-hõde un' nee Sverfenderoffi

Katku-eelä № 13. Bitur: Pee mahzitajeem, Ifolota-

jeem, pag. wezaleem, strihwereem ic. un wijsas grah-
matu-bodes.

Wispahrigi nemot tad nu Donawas kora-lauka schim brihscham buhtu scha:

Dobrudſcha ir jau Kreevijas rokā, jo tas 15,000 leels Turkuspehks, kas tur ſakrahts, naw muhſejo pretineets un drihſumā buhs uſwarets, jo mums gar Donawu, taſ gabalā no Galazes lihds Hirſowu, ir lihds 70,000 wiheru, kureem drihſumā wehl kahdi 30,000 peenahks ſlaht, ta ſā tad muhſu ſpehks tē buhs 100,000 wiheru ar waijadsigeem ſeelgabaleem ic. — Turku ſeelaſais ſpehks ir ſakrahts zeetofſchneß Rüſtſchukā, Silifrija, Schumla, Warna un tanī zaur ſcheem zee- tofſchneem aprobefchotā ruhme, ko par zeetofſchau tſchetriftuhti noſauz, — pawifam kahdi 130,000 wiheri, kureem pawifam kahdi 290,000 (lihds ar teem Augſchā mineteem 70,000) Kreewu un Rumenu (kahds 40,000) ſtahw pretim. Ka Turki wiſai ilgi ne-paſpehks, ſchim ſeelam, laſtrig i apbrunotam un no kreetneem wadoreem waditam ſpehkm atturetees; ka wiſau mineteem zeetofſchui wiſai ilgi negaidihs uſ Kreevijas farogu jeb flagu un ka wiſs tas gabals ſchij puſs Balkana drihſumā buhs muhſu rokās, — par to naw ko ſchabittees. Bet eefam tas notiſs, mums deemſchehl buhs jaſino par ſeeleem zilnveku upureem, par ſhweem kauteem un ne maſahm afniſ ſtraumehm. Bet bes zihniſchanahs uſwareſchana newar buht, un muhſu mihlaam Semes-tehwam ir ja- uſwar, ir jaſipilda tas testaments, ko wiſa Augſtee Tehwi un

*) Wijsas semes pastahw ta jausa eerilte, ta zitu walstju leeli un slaveni
mihri eezelti par regimentu wirsneekem. Ta ari Muhsu Keisars ir lahdu
Pruhishu, Aufreesch u. c. regimentu waldneels, un otradi atkal minetu walstju Keisari
ta wahrda dehle ir waldneeli no lahdeem muhsu regimenteem, luxem, tad minu wald-
neels reif atnahl, winam jadod peenahfamais gods.

Kreewijas Keisari Vīna rokās devušchi, ir jatekša liktena uzbewumā par to tautu, kas gadu simtenos Kristīgahm tautahm bijuše par ūdu un briesmigu spaiditaju.

II. No Montenegro schu laka lauk

nahk loti neeskaidras finas, ta ka brihscham jadoma, ta tee drihs buhs beigti (skat. fah num. polit. pahrsf.), bet otra brihdi attal fino, ta ne weena Turka naw Montenegro. Til dauds gan ir nodibinats, ta starp Montenegro scheem un Turkeem ir loti aši kauti un ta beidsamajo spehks ir leelaks, ne ta pirmajo, bet ihsta skaidriba par scheem kautem israhdisées tik wehlaki, un tadehk mehs ar tagad ar nedro-schahm finahm negribam weltigi ruhni aisuemit.

III. Mījā

buhtu peeminams, ta Kars teek stipri ween apschaudita un ka zee-
tolchha muhei seemelu puje jau sahl krist. Turki latru reis, kad tee
mehgindajuschi nahkt ahrâ, no muhsejeem ar leelu sirdibn atdsihti
atpakał. Vajaaside, ta isg. Mr. minejahm, bija apbraudeta no
Kurdeen, bet tagad tee jau atdsihti atpakał un muhsejeem ir pilnigi
brihwa roka. — Jo sihaki schi kara-lauka notikumus aprakstot, waram
pasneegt schahdas finas:

4. junijā generalis Terguksjovs ūkawa Turkus pee Ogli, starp Seidakani un Delibaba. Kaut gan Turku bija daudz wairak un schē zihniyahs tee labakee kara pulki, kas ari it sirdigi turejahs, tad tomehr muhsejee tös pilnigi uswareja, ta ka eenaidneeki pilnā behg-schanā iſtlihda. Mums krita 94 saldati, 1 ofizeers; eewainoti tapa 119 saldati un majors Swiotizki. — 9. junijā generalis Terguksjovs ūduhrahā atkal ar 20 pee Dujaras ūwahkteem Turku bataljo-neent, ar 12 leelgabaleem un 4500 jahtneefeam. Kauschanahs wil-tahs 10 stundu no weetas. Genaidneeks tapa gruntigi ūkauts. Mums krita 3 ofizeeri un 51 saldats; eewainoti tapa 12 ofizeeri un 363 saldati. Bit wahjsch Turku ūpehks Asija, to peerahda ari tas, laj sultans rafsiijis Persijas ūchacham, laj jel „aisnemtās tizibas“ labad nostahda pee Kreewijas robechahm kara-ūpehku, zaur to kahda dala no Kreewu kara-ūpehka taptu ustureta. Ūchachs ūcho lubgschamu atraidijis. No 14. junija raksta is Tiflis, ta Persijas apakschneeki Karsu atstahjot un ta Turku teesas us Erserumu pahrzeton.

"Balt. Semkopī" ar pēsīhmejumeem no manas pūsēs. Winas un wiñi škan tà: "Zaur ūcho es tikai gribetu is-fazit, ta es pee zeen. Müllera t. raksteem nekahdā sūnā ne ešmu dalibū nehmuse; ta daschi teikumi no priwatsarunas ir išnemti un isleetati tapuschi,²⁾ ta es zeen. Müllera t. ne-ešmu nedī luhguse, nedī winam to atlauschau de-wuse, zeen. Dihrla t. teilt tahdus wahedus, ta 20 min. „B. S.“ iſfaziti,³⁾ un tad man pavīsam nekahdu noslehpumu naw,⁴⁾ tad es mihi luhsu, manis ūchint strihdū, kuru zeen. Müllera ūgs ta ūawu peenahkumu usnehmees iſlaxot⁵⁾, turpmal wates nepeeminet,⁶⁾ ja ari tas noluhks tas wiſulabatais buhtu,⁷⁾ jo man ūchkeet, ta nepeelkah-jahs, ūeweeshus eekch tahdeem awiſchu kareem eemaifit.⁸⁾

„Zeenita Kronvalda maht!“ Schihs ūawas rindinas ne-efmu wis Jums weens rakstijis, bet ari ūawam „zeenitam draugam, kuram pee Juhſu rindinachm ari ūawa daliba bijuſe, un kureſch, warbuht jestra ūaunuma labad, manu magumīnu par „Theodoru Rolandu“ eefslatīdams un tadeht domadams, ka es tāhdā ūina kritikā „Balt. wehſtn.“ Šč. g. 9. num. „ar waru eesprauſtas personibas“ atradis (ſkat. „Balt. Semk.“ 17. num. atbildēs“), mani gribejis pawīšan nepelni ūodit. Jums mihka Kronvalda maht, es turpret efmu dauds pateizibas parahdā, jo pa wiſleelakai dākai zaur Juhſu padomu un ſpreedumu par mani, kureus Juhſs zaur triju gadu eepaſijschanos ar manim Tehrpata bijat eemantojuſchi, es pee ūawas tagadejās weetas tiku. — Tadeht wehl reis ſirſnigu pateizibu Jums par to!

Wez-Beebalgā 11. junijā 1877. g.

Ar peeflahjigu zeenifchann

R. Müllers

(Wehl is Peebalgas). Mihti Juhs luhdsu, to raksteenu „Latv. aw.“ 23. num 180. I. p. „Ihs, bet jaaks brihdis dsimtenē“ ari ūvā zeen. Iapā usnemt,²⁾ jo Jaumpils apgabals ir manim mihtsch un dahrgs un no kura man gruhti nahzahs 1875. g. beigās šķirtees, kā tas jau ari ir redsams, if maneem „Wehstulejumeem is Semgalijas semā gala“ „Balt. wehstn.“ 1874. g. ar parafstu „Wilks“ un „No Widus- Kursemes“ „Balt. wehstn.“ 1875. g. ar parafstu S.

Ta is „B. f. St. u. L.“ eelkſch „Balt. wehſtn.“ 23. num. pa-
ſneegta ſina, ta kahds no muhſu ſaimneekeem „20,000 rub. preeſch
tihras Latweeſchu augſtſkolas“ nomirdamis atſtahjiſ, ir, zit mums
W. P. ſinams, tihra C. H. B.- jeb B. K.- ſina un gandrihs wareti
domatees, ta kahds zaur winu ir gribejis waj nu ta ſirmā tehwa
kapā — gukočhus vihſchlus aiftift, par kuru bij „Balt. Semk.“ ſch. g.
9. num. laſams ar wirſtraſtu „No teem deſmits eſereem“, jeb ari

³⁾ „Nekahdā sīnā” — nāv pilnīgi taisnība, jo eismu dašču no ūaveem valsteem, eelam tos „Balt. Semk.” redakcijai esuhüttju; Jums preelschā lašijs, tā ari par peem, no ūawahm „walejahm webstulehm”. II. un III. lūkas ta sineet, juu sen preelsch 30. maija hii ja rasküttas. —

²⁾ Nam teesa, ka „daſchi teikumi“, bet tikai weens weenigs, proteet tas teikums, kusch Juhu nelaika wihi un manu Tehrpatas draugu pret teem aiftahw, kas wiram „Balt. wehſtn.“ 18. num. godu laipijuſchi; ta ari nebij nelahta „privat-ſaruna“, bet tikai ſarunačhanahs peē puš-deenahs galda, tanī paſqā deena (7. maija), kurā „Balt. wehſtn“ nelaimigais 18. num. atnahza. —

³⁾ Juhs atmineštees, la tanī paschā deena pehž "launaga" biju pazeemotees W. muisčā; jehē nu, tad ziti bij pee meera deenikas, es, deenikai swihstot, ūwas rindinas preelsch "B. S." 20. num. usfshmeju un zeen. K. Sch. lgs otrudeen (8. sunijā) us Rihgu braukdams, ūnas parehema lihdi, un tad es akal mahjā pahriahzu, tad zeen. K. Sch. lgs jau bij labu gabalu zetā; bet — otrkaht — waj tad es wareju pateefham eedomatees, la Juhs man to par launu nemseet, tad es Jums ūlu pirmo wahdu runat ūnamā weeta un leetā, lamehr Juhs paschi "B. S." 9. num. noschehlojuschi, la nepehjeet ūwa nelaika wihra "braugu" aifstahmet? Peedodeet!

*) To Jums tizehs latris, bet weens noslehpums Jums gan hij, ture zaue
"B. S." 21. num. usgafnat par wajadfigu isehabdisahs.

9) Esmu pahleezinats, ta latra zilveta prenahstums irz friibhi suhot apmeernat, bet nymis usfurinat.

3) Juhsu „mihkais luhgumus“ ir glüichi neveta, Juhu jau sen preeis 30. maja sinat, ta otreueiš wairs netulfeet „mijeta.“ —

⁸⁾ Ir gau teesa; bet pateesbai un taisenbai kalpot ir issatram atlants; ari es peederu pee teem, las, us seeweelscheem ar wehl jo leelatu zeenibu luhlojabs, nela us wihreescheem, un pateescham nebuhtu tas pehdejais, las winas luhlotu aisslahwet, ja waijadisba rastos. Tadehk ari sche no „eemaischanas eelsch schahdeem awischu ta-
keem“ nevar ne runa buht. — R. M.

⁹⁾ Been. Müllera tõu luhgdamis nimis nelaunotees, ta ir sõo wina tõi nimis laistu wehstabi no 13. junija esam noberulajuschi, mehs wina wehleschanos ar mihiu vahetku tublik tõhini num. esam ilvilditiuschi.

muhšu zeen. mahžitaſu nizinat, kureſch ſchim brihſham it dedſigi par to ruhpejahs, ka zaur muhšu „ſkolu-beedribu“ tiftu kapitals ſakrahtis, no kura prozentehim buhtu eespehjams tahdeem muhšu draudſes-ſkolas ſkolnekeem paſihdbu paſneegt, kuri ar leelakahm gara-ſpehjahn ap-dahwinati wiſas 4 klafes ar ſekmi zauri gahjuſchi un kuru mihleem wezakeem tahs rožibas truhſt, winus wehl tahtak augſtakas ſkolas raidit. Bit wajabſigs tahds naudas-ſrahjuminſch, ir ſatram ſaprotaſs; un no tagadejeem pirmas klafes ſkolnekeem ir deemschehl wiſuleelakā daſa tahdu, kuru wezakeeni nau wiſ eespehjams, winus nahkoſchā pušgadā kautkueā augſtakā ſkola wehl tahtak fuhtit. Kä ſazits, mehſ netizam, ka minetä ſinā ar kaunu ſinu iſpansta, bet eeraugam wina tikai beſkrahtigu „awiſchu-pihi.“

Par wakar it laimigi un itin jaufi nošvineteem pirmajeem „ſkolneeku-ſwehtkeem“ muhſu draudſe paſinočchu ſuhſu zeen. laſitajeem pehž tahda laizina — „funku-deenās“. Tas patš.

If Jau-Swirlankas. Siltais, jaukais waſaras laizinsch muhs gan ik katri ſalumōs wilina, ſtahdus un augus wiru augoſchā grefnumā apluhlot, un dascham labam behdas ſirdi masinajahs, zaur bewainigeem preekeem, ko dabu apluhkodami ſajuhtam. — Arklam, ſehtuwti un ezechahm leelu leelais darba laiks ir tifo nobeidſees. Lauki, iihrumi wiſur apſehti. Tagad ſemkopji un nama-tehvi ſawus laukus apſtrahdajuschi, jo deenat wairat tos apſtaiga un nolihkojahs, zit tee teem par wiwu gruhteem puhlineem ruden ſpelias atmetihs. — Seemas-ſehja un ahboliſch jau jawn bagatibas iſdeutumū iſrahda. Rudſi jau tagad ſtahw wahepas un ſawus plermos ſeedns 11. ſch. mehn. it negaidoſchi atklahja. Rudſi ſchim apgabalā wiſ zauri ſtahw kreetni noauguſchi, til pat ſmills, ta ari zeekā grunts (mahlu) ſeme. Kweechi turpretim ſtahw daudis wahjaki; lai gan tee no bahrga ſeemas ſaltuma naw ne doids maitati, nedz ari ifpuwuschi, tad tomeht tee zaur ſauſo, aufſto laiku augſchanā aiflaweti un no iſſkata it panikuschi. — Ahboliſch ari tikai ſtipri mehſlotā un labi loptā ſeme it braungs, zitur tikai widuwejs. — Waſaras-ſehja ſchim brihscham iſſkatahs daschada; ari pa dakai ſauſuma deht nerahdahs wiſ wiſai preeziga augſchanā, it ihpaſchi diwkanschu meeschi, kas agraki ſehti, tika pahrleegi no kniſcheem un ſemes-blufahm apſtahti, ta ta dascham pat otru ſehllu wajadſeja weetā liſt. ſefchanschu meeschi, kas wehlaki ſehti, ſchim brihscham iſturahs it labi; ta pat ari ſirni, wihi un miſtris. — Linu ſehjumi, kurei wehlaku ſehti, nule tiko ſanahluſchi, tamehr tee, kas agraki ſehti, jau labi pa-auguſchi, bet deht neweenadas dihgſchanas gaufscham neweenadi augſchanā. Pee agraki ſehtem ſineem, ſemes blufas ſhogad til daudis ſlahdes naw padatijuschiſas, ta agraleem gadeem. Sahle laukos un plawas, deht aufſto un ſauſa pawafara, naw nezlt wehl augſchanā peenehmüſees, wehl toti masa un ihſa, laj gan plaujas laiks wairs naw tahtu. — Plomo ſehjas-leetu pehz triju mehneſchu ilgas gaibischanas tikai 11. ſch. mehn. ſagaidijahm, kurei ar pehrkonī un wehju it kreetni norafinaja, tomehr ne tahda mehrā, ta daschis labs to wehlejahs. — Dahrſu-kopejeem zeribas uſ bagatigeem dahrſu augkeem ſcho gadu nepeepildahs. Auglu toti no ſeemas bahrga ſaltuma un pawafara nafts ſalnahm, ta ari zaur tagadejo leelo ſauſumu aifstreeti, ſahf ſawus auglus beslaizigi uſkreatit. Ari ar tahrpeem, lahpureem un lellehm dahrſu kopejeem leelu leelais karsch. Wehl behdigaki iſſkatahs ar ogu fruhmeem, kureem ari zaur beidsama-jahm nafts ſalnahm ne masums ſlahdets. It Ihpaſchi ſesberu no ſalnas toti apſlahdeti, ta ta daudis ſeedu-pumpuri beſ ka buhtu ſeedejuſchi, jau no lokeem nobira. ſesberu buhs ſhogad gaufchi niaſ — masak wehl ne ta pehrn.

Is Brambergas. „Latv. aw.“ 22. num. 172 l. p. atrodahs
siaojums is Brambergas pagasta. Sirotajs wišupirms par skiltu pawašari
ſchehlodamees, pahreet is Malischa-Stumbura mahju uguns greku un
ſlehdz ſauv ſiaojumu tad ar ſcheem wahrdeem: „No muhju ſadſilhwes
buhtu gan wehl kahds ſtuhritis ja-atklahj, tas ir neschekhſtibas dſih-
woſchana. Ta rahnahs ta eewehtufehs un eefalnojuſehehs, ka pateſcham
janokumſt. Par to gribam turpmak lo wairat ſirot.“
Lai gan man ir ſoti nepatiſkami, zita darbus pahrfpreest woj
kaut kahda wiſhē užinat, tad tomehr pateſibu miſledams newaru
atturetees, taħs kuhdas uſrahbit, kaſ minetā ſiaojumā eefchmaukuſchahs.
Ta p. p. tur ſtahm, ka pee uguns grekha Maſajā-Kreila ſaimi, loko-
mobile haſkahdet, bet kaſ nemaf naw teesa, jo lokomobile ſtahweja

pee rijas degschanas it hweika un wesela elejas malā. Kukamā maschine fabega gan lihds ar dascheem maschines daiteem, wehrtibā no 1000 rub.

Sammeebam ir, bes nodeguschas rijas, slehs un stata klahtröh-
Lindshanas, hadeguse mantiba lihds ar dascheem lopeem par 1709 r.

50 L. un kalpeem par 67 rub. un 75 L.
Tas spreedunis par eeskaatojuschos nechkhikhstibu Brambergas pagastā
atkāl it nebūt nav taisnība un es brihnos koti, ka sinotajs, — mans
jaunais kaimiņš, — n̄s ūho īsteizeenu ir nahjis un pats ūwām pagastam
tik nelahgu ūwām zehlis. Nav visi leedsams, kā sinotaja pascha
mahjas kahdai ahpagasta meitai ahrslaubā behrns gadijēs, kura
tagad ūhi bēhna nogalinašanas dekt ūchw īsmelēschattā, bet tam-
dehl jaun wehl nav visā pagasta ūdsilhwe ar nechkhikhstibas pahmetu-
meen graishana. Engeli ir muhsu pagasta ūdsilhwotaji vis nawa, bet
zil ūchin ūkā pagāšam kahrtiba ir eespehjama, tik muhsu pagāts ir
ispelniņees labu ūwām, kuru pret tabdahm netaisnāhīt publikahm aiz-
nemīshana hīt aisskahwet, it ūcho rindiau noluhks.

Ihs, bet jaunks brihdis d'simtenē. Ihs preefsch waſaras ſwehtleem iſpaubahs ta wehſts, ka **Taunpils** Kartawu kalmōs tapſchot otru ſwehtku "iſeechana ſatumōs" eewainoteem ſara wihereem par labu iſrihlotu. Šatumōs Kartawu kalmōs! ta weetu weetahm no dalibnehe mejeem atſlaneja balsis; ari man ſirds fila, jo nebiju wairak gadus tur bijis — kaut gan ſen jan pehz tam ilgojos. Tagad man bija eeppehjams ſawas wehlechanas iſpildit. Notahlehm jau jautra ſapulze ſirdi ſildija un eekch tahn preeku mehrs bij ar laudſi. **Sapulzi** jo dſihwur padarija Taunpils dſimtsleelſkungs baron v. d. Recke, ar ſawu ſlahtbuhschanu. Te nu ſtaidri wareja ſatris redſet, zit labu prahlu ſeelskungs uſ ſawu pagastu tura un atkal pagasts uſ winu. — ſatris te nu ſawin laiku pawadija pehz patiſchanas. Ziti danzoja, ziti trum-pajo, ziti tehrſeja un ziti paſerejahs. Ari es teem pehdejeem peedalijos. Pagahne jo dſihwi te preefsch azihm rāhdijahs. Katra weetiaa te dauds dauds ko 'dewa ſajust. Saldi behrnibas gabi, fur pirmureis ſahlu ſkolā eet, te nu no jonna atdſihwojahs. Dſihwes pulſſtenis ir ta ſakot ahtri un nemānot aiffrehjis. Daschs ſkolā beedris bus jaw wehſā ſapiaā, zits ir nogahjis uſ ſara-lauku, ziti atradahs ari tepat un lá rāhdijahs, ori teem ſhee brihtini bija mihiſ; jo ſatris ſinaja ſchv to no pagahjuſcheem ſkolas laikem paſtahſtit — fur pawakas brihſchōs mehs ar ſawu mihiſ ſkolotoju C. Schepsly f. (tagad Saldu) iſlūtetees atnahzahm. — Weenam pul-zinaam garam eijot dſirdeja, ka bija par preefschmetu: fur teem falneem tas wahrdi „Kartawu kalmi“ zehlees. Weens no pulzina iſſlaidroja, ka uſ Laihſcha dambja puſi eſot leela preede ar leelu lihku ſaru, fur laundaritaji tapuſchi ſahrti un no tam wahrdi zehlees. Ja atminā nemalbos, tad to paſchu eſmu dſirdejīs behrnu deenās no kahda wezaka zilweka un wezajā ſkolā eedams lihds ar weenu ſkolas beedri nehmös to Leetu iſdibinat pehz tahdas preedes melledams. Waj es to usgahju waj ne-usgahju, to wairs ne-atmiuu, bet dedſigi tapa mellets un kad kahdu pehz ſtahſtijuma usgahju, tad jau drebuki un behrniſchligu ſpreedumu netruhla. Wehl tagad atminas deht gribiju uſ to puſi aifeet, bet brihtinsch par brihtini bija aiftezejis, ſaule jau labi uſ wakareem ſtahweja, ſchur un tur jau ſchirkchanahs wahrdi atſlaneja, tapehz ne-gahju. — Drihs pehz tam zeen. ſeelskungs ar ſawejem no publikas atſchlihrahs, uſ tam ar hurah un muſiki atbildeja un pawadija. — Wehl kahdu brihtini paluſtejamees, tad uſ ſchirkchanos lihds ar muſiki par gangeem iſſtaigajam un tam ihſam, bet jaufam brihdim bija — beigas, kaut gan atminā tas ne muhſcham nebeigfees. — Zit pa-likhsibas preefsch ſara eewainoteem ir eenahjis, to nesnu pateift, bet to jau ſatris ſin, ka dauds maſumi iſtaifa leelumu.

Sinams, ka zaur schihm dahwanahm daschas asaras tiks noschah-wetas, daschas fahpes remdinatas, daschas wahtis fseetats un dseebi-natas; ari tizam, ka no tahn kaut gan no fahpehm pahrnemtahm luhpahm ari pateizibas pluhdihs pret latru, kas fawu firbi atwehrnishi, bet jo wairak ta pateiziba peenahkahs teem, kas schai fapulzei to pamatu lituschi, proti Jampils zeen. Leelungam baron v. d. Recke, un Jampils pagasta wezakajam Judowitz. „Bilneets.“ (Latm. an.)

Kā kahds goda-wihrs raksts. Maschinu taisitaja C. Kla-wana k. (Ilzenes muisčā, par Romestalnu, Widzemē) raksts pret Frīschmana nekārtīgahm gada aīsnemšanahm muhsu zeen. Iaſitajeem

ir pasihstams. Mehs newaram atstaht nepeeminetu, ka ūchis raksts — zil mums sinams — it wižur ir atradis patikscham un ūlawu, un zaur tam peerahdahs deesgan gaifchi, ka Latweeschu tautā ir neisnīzīnajamš godprahibas un taifnibas juhtu lods, ko pat tahdi raksti nespēj maitat, lahdus muhſu netaiſnē pretineeki beidhamā laitā ūlāndis laiduschi. Beram, ka muhſu ūsitaſeem buhs pehz prahī, kad te lahdas weetas if C. Klawana L. wehstules no 8. junija paſneegſim, kuru tas mums minetā leetā laidis. Iſ tahm buhs redſams, ar lahdus ihgnumu ūchis goda-wihrs ūpreesch par tahdahm negehlibahm un ar lahdus knapi ūeedſiħwotu ūihkſtum ūeens no muhſu amata beedreem melle ūatru ūeezibū ūpspeest, kas taifnibū ūpehtu atklaht. — Klawana L. 8. junija „Balt. Semk.“ 23 num, kur wina raksts nodrukats, ūinams wehl naw ūanehmis. Winſch bihstahs, ka tas buhs ūokudis, „bet ūuhſu un Zieglera L. gods „Balt. Wehſtu“ ūeelikumā ir pa dauds un pa wiham nepeateſi aishnemts“, ta winſch raksta, „tadeht, ja ūuhs manu rakstu ūeefham ne-efat dabujuschi, es ūee wiſas newakas rakſtischi wehl reis, jo es ūeefham newaru pazeest, ka lahdas netaiſnibas un tahdi blehan barbi ūawisam muhſu laids sahſ ūiesrotu paturet. Bet ja, Jums mans raksts ūoka, tad ūodrukajeet to droſchi, ūaloischartees pilnigi uſ mani, es rakſtiju ūikai ūihru, ūepuſchlotu ūateefibu un atbildeſchu par ūatru wahrdinu, ko es eſmu rakſtijis. Rustona Proctora maſchines ūeefham ūatram ūevehlamas, un ja waijadſigs, tad es ūatram brihdi eſmu ūataws, ar tahm ūatru ūihniſchanos uſnemt t. i. es ūch ūabrika ūaſchini ūiſteletu un wadiſtu pats. Es tad gribetu ūedjet, waj tahdeem wihereem reis newaretu to muti aishbahſt. Man ir paſihstami abi ūopmani, ūik Zieglera, ūik B. van Dyk L., ar abeem man ir ūijuſchas un ūakam wehl buhs ūarifchanas ūirgoſchanas ūeetā; bet mana ūinama ūirds nepanehs tahdu ūetaiſnibū, ka to ūrischmana rakſtā ūotifuse. — Tahdu pat iſſtaidrojumu, lahdus ūuhſu dabujat, es ar eſmu ūeefhitijs redaktorim B. Dihrik ūgam; kad winſch ūrib buht ūistiſams un ūaiſus wihrs, tad winſch ūch manu rakstu nedrihſt atſtaht ne-eevehrotu, jo winſch it ūispirms ūchahdu newaijadſigu goda ūaupiſcham ūihniſmis ūawā ūapā, bes ka buhtu ūahrleezinajees, waj ūas pareiſi un ūaiſniba.“) Un ar ūawu ūahrleezinajehnos es eintu par to ūiktigo ūetlu; ūawu ūahrtiku un ūodigu ūlawu es eſmu ūan gruhti, bet godam ūeguwrees; man naw waijadſiga ned ūetaiſnā ūelna, ned ūe ūieju uſ ūirhdu ūelfcham un eſmu deesgan ūrahīgs, welti- gās ūildās ne-eejauftees, bet kur wiham wahrdi ūarunā ūaiſnā ūeetā, tur es to ūnat buhſchu ūalafch ūataws. Tadeht, zeen redaktora ūiſnemeet droſchi manu rakstu, jo zaur to ir ūuhſu aishnemtaiſ gods ūop ūatdarts.“

Dū raksta goda-wihrs C. Klawans. ūirfūga ūateiziba Jums, ūirmais tehws!

Zaur Widaugstaku pāwehli barons Konstantins von Korff's
apstiprināts par Aisputes pilstečas aksesori.
Rīhgā 18. jūnijā zīladeles bāsnīzā notureta Deiva kāpsotchana,
par veeminiu, ka mūžā tārā-palli pēc Galazas un Simnīgās laimīgi
par Donavu pāhēgahjuschi rā uoj āar uīdīgiu vānijsīgās ilgtē uōdai.

Prestisjinių universitetų ištakos 1876. g. buvo tačiau
apgaismosanas ministerijos išmatas: prestisjinių Mastavos universi-
tetes 424,800 rub., prestisjinių Peterburgos universitetės 347,900 rub.,
prestisjinių Kazanės universitetes 315,600 rub., Kijevos 308,000 rub.,
Charkovos 305,600 rub., Tehrpatas 234,100 rub. ir Odesos
204,500 rub.

Par jauuako laiku aisseenejumeeem „Golofs“ nēs ūchahdas siuas: Kreewija pag. rudenī ijdewa par 100 miljonu rub. 5% bank. billetes, ahrjemēs ir 100 miljoni rub. aisseeneti un tagad atkal eekshjēmē aisseenehs 200 miljonu rubku. Wahjija ūchini mehnēsi aisseeneja 15 miljonu rub.. Frānzijs 80 milj. rub., Anglijā 50 milj. rubl., Austrija 70 milj. r., Portugalija 55 milj. r., Turzija jenšchahs Loundonā 80 milj. r. aisseenet, Greetija aisseen no Rotschilda 25 milj. r., Rumenija aisseen eekshjēmē 13. milj. rub.

Wilandē pee 28. maijā noturetās pahraudīšanas 4. kategorijas teesibu eemantoschanas dekt kara-deenestā finā pa wifam pahraudīšanā.

bauditi 73 drauschu skolu skoleni. No scheem 50 isturejuſchi pahrbau-
dichanu, kas leezina, ka Wilandes aprinkli skolas labi usplaukuſchas.

Ari Japanā lafa dahwanas preeschi karā eervainoteem. „Gi-
ropeeschi eestata kara-gruhtibū paueeglinashanu pat slawenu darbu,”
tā wini fahka, „in mums wineem jadara pakat. . . Kreewi ir muhft
kaimint in habi drangi.“ Sumac Alder Sandalwood

Digitized by srujanika@gmail.com

Vel vobis debes, si vixi teheru; *Qez pamas teherot radibar.*

Sufs normus lophis — Leplat mehrheitl. —

Turki, schee lepnee un neschehligee fungi wirs semes un kandi-
dati us Muhameda paradiese preekem, Turki tagad sojuht, ka winu
walstibas pamati isahrdahs, ka winu ehla schlobahs, ka winu wal-

dibai deenas skaititas. „Sel waldi, debes, sawu wehjut, Ieez' pamas wehfot radibai!“ Ta luhds tagad tee neschehligeer „debess isredsetee“, kam nebija firds, apschehlotees nabagu kristigo „furu“, kam aussis bija

aisbahstas, dsirdet winu waimanas, kam azis bija netaisnibas, neschehlibas un neganta preeka pilnas, redset winu molas un gruhtu zihni-
fhanos. Bet „Juhs pažchus žodihš tā, kā juhs žitū žodijat“ atšķan
winem no ūvehtā taišnibas trona, un debesē mehji eet pahr winu
semi, radiba dušmojahs par winu zeetsirdibn un aksibu un taišniba
winem atmehro ar to mehru, ar luru fristigeem „funeem“ mehro-
juschi.

Turku valstei ja mirst, jo kmeedamees mantas dalitaji jan läht. It ka bagatajs sihktulis nahwes mokas wehl sakampj haru naudas

matu un laho wizeem, kas wehl dñjwo un wina manta dalisees, ta
ari Turzijai wehl dñjwojot japeeredj, ka mantineeki sawâ starpâ ju
svreesch, ka tee winas atlikumâ dalisees un ko tee winoi paschaj, ka-
mehr wehl dwesfchos, no schehlastibas atmetihs. Schee mantineeki ir:
Anglija, ka pasihstams kuptschis, kas no zitu uelaimes rebes taisa;
Austrija, ka patahls radineeks, kas tatshu ari bes ne là newar
palift; Rumenija un Serbija, là wezenes twalees radi; Grecija,
ka bahrenite, kam ar waru puhrs atnaents; Montenegro, kas lihds

schim kā pus gaījā dsihwojuſe un ūam uſ wiſu wihi til daudz japee-
fchlik, ta ta godam war dsiwot. No ūitena ee zelta is testamente
iſpilditajs ir Kreevija. Ko wina (Uſijā) paturehs ūawā waldi-
ſhanā, tas buhs labi uſglabats, jo ar to wina nismakſas wežas Tur-
zijas parahbus, ko ta vee Kreevijas gadu ūimtend ūeitaſijuſe. —

Anglija. ka tagad pilnigi peerahdijees, bija muhsu pretineeze tikai tadeht, ka wina bijahs neween pee turpmal nelaika Turzijas manteas. **Anglija** tukkfa polikt, kai oxi formi libbi skim tra cūtikas.

manas vultusq; natus iuxta parum, ut ut ratus ibi regum ne ambo
maru pa uhdenu zetem us Indiju sandet. Bet til lihds, ka wina
dabuja sinat, ka Kreewijai ne tas narv preti, ka ta eemanto Egipti
ui minzroku var Tugia kanolu tad ming sarija. Yu manis nehi

lai tad ar beidsahs ar Turk, bet Egipti un Suezu es uslukoju par fawem. Ta weniga libele wehl ir ar Kortstantinopoli, het gan jau istifsum, roku rokäs eedami." Ta tad mehs peedsihwojam tos nezerus hriibummaa ka Quassiia tagad teesham Turk nominam ir atish-

juſe ſcheliga jeb neſcheliga liftena, waj ari, kaf ta grib: ſcreewu rokās un tagad ſataiſahs tikai la buhtu gatawa, ſarvu jauno mantu no dſihwahs nelakes ſanemt. Ka Egipte Anglijas pretingeze naw,

to war katzs pee ſaiweem peezeem pirkſteem noſkaitit. **Außtria** pee-
peſchi ſah ſi ſaru rihkotees un noſtahda ſawus pulkus gar Boſni-
ja ſi un Herzegowina ſ robeschahn, ta la gandrijs buhtu jadoma,
fa ſchahda rihloſchana buhtu pret ſreeewem. Bet tas buhtu ſoti ne-
pareiſi domats, laut jo Ungareem tas leeliskam buhtu pa pr ah-
tam. Ir **Außtria** ſagatavojahs wehl dſihwahs nelaikes atſtahjum,

*) Reween ka B. Dihrik L. Frischmanna ratsku drutajis un iplatis, bet winsch
to ari ie istreahdajis; turpreit C. Alawana L. ratsku winsch naw vis usachmis!

lä eemantojumu fanemt un bes kara spehleem tas newar notilt. Bet wehl otrs noluuhls winat ir, proti Montenegrochus, kam beidhamälaikä loti flitti. Kaujahs, glahbt no Turku pahrvaras un isnihzinañchanas, jo meenkaht ir katra laba kaimina kristigs peenahkums, fawu nahburgu no drofhas nahwes glahbt, un otru lahti Turki pee beidhamälaikä loti flitti tif weegli ne-atlaistos no reis eemantoteem uswareñchanas angleem. **Numenija**, kā ta jaunakā walts deenwidus walstju jeb pawalstju familiā, ir nostahjuhchs us paschas kahjahn, eet tagad ar muhsejeemi roku rokās un tadeht winai, kā lihds uswareñtajai, tafchu buhs jo leelakai japaaleek par peem zaur. Bulgariju, kā toi it labi waretu peedalit. **Greekijsai un Montenegrojai** ir tad wehl atlittu deesgan kā nemt, kād ari nemas nerehlinatu **Serbiju**, kam tapat japahehreñchahs par patstahwigu walsti un jatop leelakai, pilnigalai.

— Tā tad schim brihsham, aitahdas dalishchanahs, politikas laulā ir meers wirssemes un diplomateem loti labi prahs, bes ween **Turkeem**, kam jašataiñchahs us beidhamo gaitu. Europas leelwalstju konzertā. Kā tagad Konstantinopolis un visā Turzijā ißkatahs, latrs warehs jo lehtaki noprast, kād tas ſcho gruhstofchahs walsti ſalihdsinahs ar leelu ori, kuri daudz brauzeju ſehd un tas brauzot ſaluhi. Pee tahm ſinahm, kā mehs ſenat par Turku postu un nelahtibahm eſam ne-huſchi, mehs ſchodeen waretu tikai to no jauna ſeeſhmet, kā leela ruhgſchana pamana ma wiſur un wiſas kaujchu kahrtās, tā kā — tif lihds kā Kreewi ari. Europas Turzijā uswareñdamo doſees tahlak — bes wiſpahrigas ſazelschanahs (revoluzijas) gan nepaliks, ja bads un truhkums kaudis jau nebuhs nogurdinajuschi.

Franzija tautas ſapulze (parlaments) ir ſlehgta. Jaunahm wehleñchanahm janoteek triju mehnēchhu ſtarpa. No tam, kura partija pee tahm uswareñchahs, atleħks Franzijas turpmaka waldbihs wiſe, jeb forma: republikaneeshi ntzels Mak Mahonu un eezels wezo Thiern (L. Tjehru) par presidentu, furpreti legitimiſti t. i. wiſas tħahs partijas kopā, kas grib lehnim waj feiħaru (kā: orleanisti, burbonisti, bonapartisti), gahſihs republiku un no melsnajo ſchelastibas eezels patwaldneku, zaur kuru minni paſchi walbihs pehz patiñchanas. — Ģe-kam ſenats (kā iſg. num. jau minets) ar 150 pret 130 balsihm parlamentu atfahwa ſlehgħt, tanī notika loti aħas runas pret tagadejo ministeriju un Mak Mahonu. Schis us wiſu wiſi ir gahjihs pa tħallu un leekahs, kā wiſch pee wiſeem jau ſinoteem waras darbeem ir tif pot patstahwigs bijis, kā tħahds wiſi, kā ziti pee rokahm tura un wed. Bitadi tas ari nebuhs turpmak; Mak Mahons ir labi salbats jeb kara wiħrs, bet ne tħahds valdneħħs. No ſawas tagadejās nelaħga liħkstas gribedams atħwabinatees wiſch laikam kā usħahħs, kas wiſu partiju weħribu greestu us zitu puji, us ahreeni, un kas zits tas waretu buht kā ahrigs karx. Schis ſinā Frantshi teefħam ap-brihnojam. Wini pleħschahs un kaujħas lihds aſinħum ſawā ſtarpa un weena partija apfarō otru, "us nascheem", bet kād briħdis klah, kā teħwija, wiſa walts ja-aiffahw, tad wiſas partijas us to gatawas un wiſas kopā stahw kā weens wiħrs aħrigam ġenaidnekkam preti. Tas tafchu ic-patriotism! Tā ari nupat uſzeltas parlaments, kas tafchu ſawā ſtarpa biji kott ſaploſihs, pot us tħahs ministerijas peeprafisħam, kuru parlamenta leelakā dala eeuħdeja, weenā balsi noſpreeda atweħlet 209 franku (80 mil. rub.) preetħ walts aiffahweschanas. Franzija ſagħatawojħas us wiſu wiſi, — bet pret kā? Tē tit ir weena atbilde: pret **Wahzijsu**, un Wahzijsa — jau ir atkal għatawa.

Tā tad deenwidus kara pawedeent wellahs zaur Europas politiku un ſeenahs pec — naħtoñha Frantħu-Wahzijs kara. Wiſi, kas paſaule noteek, tif aħriġi isleekahs ſchiktis, pateefiħa wiſi notifumi stahw tuwā ſakarā, kā gan ſiħli, bet tadeht ne masak eewehrojami lozelli leelak sikkha. Schis ġejja minn G. M. —

Peterburga, 16. junija. Augsta Reihereneti no waħar deenā: Telegrams Reiheriskai Majestetet Augsta Reihereneti no waħar deenā: Schodeen gaħma i austot pahrzeħlahs vahr Donawu, Simmizas

turwumā 8. armijas korpuiss, kuram 1 paprekeħħu pahrgħahja 14. diwisijsa. Genaidneeks tika peet tam if ſawas pirmahs apzeettinatas weetas padſiħts. Muħħu puli zekħahs weħi arweenu pahri ar latvahm, bes kā tee taptu aiflaweti. Kaujħas weħi arweenu; muħħu pametumi now weħi ſinami. Nikopole deg zaur muħħu apschaudiñha. Generalleitenants Zimermans pahrzeħlahs ar ſapeem pulkeem un eenehma Isakħħu, Giċċu un Hiebow.

17. junija: Sistowa un apkahrteja. Kaujħa tika eenemiti. 8. armijas korpuiss ir-pilnigri wiñn is Donawas pahrzeħlees, 35. diwisijsa zekħahs patlabam pahri.

No Aħjas kara lauka fino: 11. junija, us mahżahs generalis Oklobschijo pee Bischledfirnes Turku zeetokneem un tos eenehma. 12. jun. tika Turki pee Schambejas ar leeleem pametumeem atfissi. Tapat tika atfissi, tee leelobs barobs pee Suchuma us jaħsumu naħħdami Turki, kuri meħginaja usbrutt generalam Alkazowam pee Flori. Tapat ari atdixna leitenants Dschor-dschadse pee Dido, un generalis Kolobala Raus pee Bajazidas, ġenaidneku, kurbas pehdigais pats nogħħja us Drisou, gribedams tur palihgu ūgħadid.

13. junija generalis Loris-Melikows ar generali Heimani iż-ibrutta ġenaidneeka lehgerim pee Siwino. Raufchanahs willahs pusdeenas. Genaidneeks atħaħpahs. Mumis ġewawni 24. ofi-zeeri un 850 saldati.

Wiſpahriga dati.

Kahds wahrds weza Stendera goda-peeminas labad.

Kei pateizigeem tautas dehħeem mums wiſadi peellahħajha Stenderim peeminas ſiħmi żelt un ſinams tħadju, tħadju muħħu laika-gars pagehr. Zaur paſħu labuma panħħekħanu ziteem daudz jo leelak meħrā derigi buht, ir tagadejħahs paſaules usdewums. Ta tad pehz Sunaksteħħu domahm; kā meħs to if weħstilhem ſinam, us Stendera kapo-weetas tħadju kruſtu jeb zitru koo użżelt, neżakristu nemas ar muħħu tagadejo laika reħlinnu kopā. Mumis, kas meħs pa leelakai dafat ar truhkumeem un behdahm kaujamees, buhtu tħadha goda parahdiñha nelaikim Stenderam driħsak par ūħħid, ne kā par labu. Ta, pat Stendera garam tas atnestu ġruhti tħadju labumu, kād par wairak gadeem reiħ kahds wina piħħek-weetu tħadħas peeminas-ſiħmes deħt apmekletu. Daudz jo dahrgħa peemina un daudz leelaka flawa żeltos Stenderim muħħu firb, un mums paſcheem daudz leelaks labums, kād Stenders weħi kapo guledams zaur muħħu paſħu peepalihdsi bissi kahħi ar nejaħħi atjaunotu speħlu pee ſawas gaħmas-darba tħalak strahdat. Tahħa gaħħiġas, un tadeħħt ari briħwestibas-karotajha pahrwerħos peepesħi aktar wezais Stenders, kād meħs wiħsus wina rafstus, kuri weħi tagad arweenu pee teeni labafeem. Latweeħi rafstnejeb peeskaitami, likkum, ar bagatigeem peesħħnejumeem pahrslabotus speest un par it-leħtu mal-ħażu pahrdot" u, t. pr.

Weħl jo firfiniaku abla kħi ſiħħi zeen, B. Iga rafstis atrada muħħu miħkota firmä Dunsberga teħwa kruktis. Schi paſħa (1872) gada beigħas "Balt. Weħstnejha" 51. num. ix if wiħna nerimistħas spalwinas ū-ħażdi wiħħi. Bissi kahħi "B. fungsi...". Ħi mu ħi bissi kahħi rafstu wiżżeutgi weenā prahha. Jo pehz pateefiħha ir-gan G. F. Stenders jeb, kā wiħna wairak fuq "wezais Stenders," tas-pirmais, kas ar ſawħam graħmatiħm muħħu tantai prahha-azis atweħris. Ir-ġan kahħi jau biujschi preetħħi wiħra, kas avgħadha fweħtu baribu. Latweeħi dweħseleħm, bet wiħna prahha un meħħas, tee pameta ne-aploptas. Stenders pirmais ġeraudsija, kā Latweeħeem ir-newien dweħseleħ, bet ari gars, prahs un meħħas; un peeminejha: "ja zilweħam buhs kā zisweħam paſaule dixiħwot, tad wiħam ari tos wajag iſkopt;"

tadehk sahka teem sarakstis tāhdas grahmatas, kuras lašot tee mahzitost prahtu zilat un ūawu bsihwi ūaidrak iskopt. Wina „Baškas un stahsti,” „Singu lustes,” „Augstas gudribas grahmata” un wehl zitas ir, tā ūakot, muhšu tautas „tehwu-mantiba.” Kursch Latweetis, tas laſiščanu un prahta zilaſčanu mihi, nepasihst ūchihs grahmatas, nebuhs reiſehm zaurlaſijis un naturehs goda-peeminkā? Kad es wehl maijs puika biju, kad Stendera Augstas gudr. gr. man bija til mihi, ka laſiju til ilgi, īamehr yuslihds galvā eemahzihos, un to wiſzamū pats ar ūawu roku norakstiju. Tā no masahm deenahm wežā Stendera wahrds ir manim tikpatis mihičh, ka mana tehpia wahrds. Un ka wiſch tāhdas bijis ūaikam wehl daudseem, un ari ūums un Sunaksteescheem, to nu ūuhju rakstos eeraugu. Tadehk ūatu lihds ar ūums un ar Sunaksteescheem: Wežais Stenderis pateksi to peln, ka winam ūekam goda-peeminku! Ari tizi, ka latris Latweetis, tas wežā Stendera grahmatas laſijis un ūam tihi prahtu zilat ū ūaidraku atihičhanu, peetain ūawu ūapeiku parahdā nepaliks. Bet nu, tapat ari ar to, ūahdu goda-peeminku winam ūelt, esmu ar ūums weenā prahtā.” u. t. pr.

"Mu zaur Juhku rakkun zeen. W. lgs, eßmu atkal no jauna usmudinats un eestiprinats tañ zeribä, ka ne man weenam paßham, betwehl ari ziteem zeen. wihereem tahdas paßhas wehleschanahs krituschaß prahfa. Beru, ka wehl gadilees kahdi un wehl kahdi un ta ees ta leeta us preekschu."

Walejas wehstules.

„Baur weenprahbtu masas leetas aug
...“

Schos Slavena Latiniu wehsturneeka Sallustija wahrdus es il
weenani un ari few pascham un it fewischki teem pee firbs leetu, kas
nupat pabeigtaja brahku-larā — lura til weens weenigs svechtineeks
maissjees — dalibū nehmuschi, nepeeklahjigus lihdsektus leetodami; un es,
laipno lasitaj — palistu wineem lihdsigs, ja es Tewim wifu to ma-
terialu gribetu paſneegt, kuru es efmu ſakrahjis, weenigi ar to no-
luhku, lai waretu reiſ taisnu leezibu nolikt un zaur to meeru un
ſaderibu panahkt, kas til nepeezeefchami waijadsgigi teem, kas weenā
un tanī paſchā darba-laukā strahdā, kas tautai grib par zela-rahdis-
tajeem buht un no lureem mehs, pee ſcheem nepeederofſhee, gan
wareſim ar pilnigu teefibu prafit, laj wina paſchi par taifneem un
atlauteem zeleem ſtaigd. Tas ir manu „waleju wehstuſu“ wifu pir-
mais noluhks bijis un mans wian otrais noluhks ir wehl ſchodeen,
ja newairak, tad jele wehl diwus — lai buhtu weſela beedriba — no
teem minet, kas muhſu tautai til ſahpigas winas ſitufchi, winas
ſwehtumus un newainibu lajhahm mihdidami u. t. pr., kas muhſu
tautas labako datu til dſili paſemojuſchi muhſu laiminu azis, ka-

vaschi no teem ar pirkstu us mums rahdijuschi un sazijuschi: „kaunates
jel reis sawu nedqrbu lihds schejeen un ne tahkt!“ Juhs
zitas tautas, es juhs luhgtin luhdsu, neteesajeet muhsu taantu til bahrgi,
jo tilai tahds i pusduzis wiheru ir la „meschoni“ isturejuschees, failu
atreebschanos par sawu pirmo un wihs augstako bausli isredsedami.

21. bez. p. g. pehz pusdeenas no Rihgas u. Selgawu branžot, man peestahjabs wagoni pasihstamais P. A. lgs, tursch man kurmet titai pa wahrdam pasihstams buhdams, tomehr eesahka tralikas leetas pat „Balt. Semk.“ um wina redaktori stahstit. Weenimehr waival klausitajs ne ka vintatajs buhdams, es winam ne ka neatbildeju. Nadeht wilech man tahtumā dsihwodamani wišas ſahihis leetas stahstija, nebuhs wiſai geuhit alminams, eegahdajotees pehrno 30. aug. ſwehthi fahrtigas ſwineschanas nodibinaſchann, pee ka zeen „B. S.“ redaktorim ne masa daliba. Tagad pee P. A. tga bkehaahm gardi paſmeedamees, es torei tomehr otrā rihtā uſ „B. S.“ redalziju ſteidhos, ar „B. S.“ redaktori atkal kahdit nopeetuu wahrdiin parunat, un masakais winu hihgt, lai jel pat to gahdatu, ka wina ſapa no poſta tiftu paſargata. Par laimi waj nelaimi ne atradu to nebehdeelu mahja, bet ſatilos winaa mahjolli ar ſcheem trim fungiem; pasihstamo Bertram, Tombergi (ka man tika teikts) un ar „Ruhlti.“ T. lgs, it ka es tahliumneeks winam lo buhtu warejis lihdsjet, eesahka ſuhdsjetees par to ka „Balt. Semk.“ redaktors winu nepeedodami eewainojis winam par to kloji nepateildamees, ka tas winam pee kahda rafstu-krähjuma ſtafhdiſchanas valihsfigs bijis un ka nu winam ar B. tgu kopā tur-ſlaht wehl uſ nahloſchu gadu zitir weeta ſamele — wineem, teem newainigajeem jaunekleem! Titai brihtian pokavejees, es aiseedams uſ „Ruhlti“ faziju: „Juhs, ka weens no bijuscheem „Balt. wehſtn.“ lihdsſtrahdnekeem, gahdajeet nu zit ſpehdami, lai ſtarp abeem redak- toremi weltigas ſildas neifzeltos.“ — (T. l. eedomata*) atreebſchanahs bij pahri wahrdos ſanemta ſcha: wiſch konfureereja ar B. zeen. „Balt. Semk.“ redaktorim uſlawni zeldams, ſawa ſauvuna kromim „Balt. wehſtn.“ 15. num., kur ſchahs ſapas redaktors leeziņa no wina lahud „it jozigu ſtahſtinu (sic!)“ ſham ſanehmitschu. Latweeſchu tau- tas ſwehthum par ſewi nezeenidams, wiſch ſawa paſcha godu kahjahn minis, ſcha iſ gaifa grahbtā, „it joziga ſtahſtina“ neween iſplatitajs, bet ari garigs tehws buhdams.

„Duhſchiga“ „Preziosas“ iſrahbitaja“ atreebſchanahs zehloni laham „Balt. Semk.“ pehringada 36. num. 186. l. p., kur zeen „Balt. Sem.“ redaktors winu gan it aſi, bet ioti taifuprahtigi aſnachmis, „Preziosas“ pa wiſam uſkreetnas iſrahdiſchanas labad, par to wiſch 30. aug. komitejai tomehr ſeeli naudassum ſiſahs iſmakſat. Par ſchahdu uſluitu pahrimahzischanu wiſch it „ſmalli“ ſinaja atreebtees, zaur pasihstamo „Kahrlischa deenas grahmatu“ „Balt. wehſtneſi“ un ſakodito „dſeeſminu“ „B. w.“ 18. num. 144 l. p., kautſchu it ſabi ſinadams, ka neſchlikhtus melus uſſeed un pateſibā tik jau tadeht, lai gaur to Rihgas publiku uſ ſawu benefizi peewiltu. Tit ne-iſſakami

^{*)} Dë man jaleezina, la D. lung's man tihschä prahtha gribesis hmitlis azis bahr-
stut, laitam tadehk, la es Zelgawä svechineels, jo tas ralsteens eelsch „Mit. Zeit.“
49. num. 1876. „die Kurische Bauer-Verordnung“ nebuht nam no „Balt. Sem.“ rez-
daktora harastus, jo wiisch turpat 51. num. minetä rafsta nepareisibas pahrlabo un
ir ar trelneem burteem aridsan ta rafstis. „wobei der Herr D. Tomberg mir behilf-
lich gewesen.“**)

18. dez. ūcis iſteikums nobrūlats un tītētrās deenās wehlak T. L. ūhdsahs par „nahwigahm ēwainoschaham.“ Patētība zil tu rets putnis pāsaule! R. M.

** Pee sihmejums: Par minetu leetu, kā ari pa wīsam par to, iahdu weetū wīsch zitreib pee manis eenehma, tās pats Tombergis, kas tagad Zelgawā miht un ar luhgschanas rafsteem nodarbojahs, ir ispaudis tahs aplamakās wālodas, kā man no dauds pušehm ūnīts. Tā wīsch ari isdrihlejees wairak wīhru prečīchā ūzjat, kā wīsch ūzot ihstī tas meistars bijis pee kursem. semin. lit. grahamatas isskaidroshanas un es pee tam ūzot til ūzīv wahrdū dēvis. Zelgawas Wahzu awīses wīsch, ar Bertrama valihgu, bija isdrihlejees ar mani blakus nošeħkees un ūzīv ūslawedams ir man reebigu ūsteħħanu iżżajit, lai wīsch pati tai paċċha meħra buhtu ūsleelits. Lai nu ari schi leeta nahktu pee gaismas, tab es turu par waijadsigu, schadu isskaidrojumu dot. Tanč laila, kad es gar min. litumeem strahdaju, t. i. bija mans īanzelijts jeb skriħweris un nodarbojahs ar tihri mechanislem darbeem, t. i. ar no-rafstīchanu. Wīsch bija mand mašse un toni un wiadam bija jaħara, lo es wiadam ūsdewu. Katrs kas grib, war pahrleezinatees pee min. litumu isskaidroshanas manuskripta, kas man originala ir rola, kā wīsch fur neveena wahrdā naw rafstījis, kā wijs originals ir no manis rafstījis un kā wīsch tkai ir došħas parveħles un litimus norafstījis, kas ar schi leetu jaħara. — To mineto pеeħħmejumu Zelgawas Wahzu awīses es dariju u wina iħpaċċu luhgschanu.

semu no pilfehtas publikas domat, un tilai sawas keschas labad tau-
tas leelakai dakai newainibu laupit, ir gluschi nepeedodami un pagalam
nozodami! Schahbi nu ir bijuschi tee bruneneeki bes „bailehm un
wainas“, kuri zeen, Balt. Wehstn.“ redaktorim, ka neazinati weesi,
talka gahjuschi.*)

Toisnibu salot, zeen lasitaji, es nebuhtu schini leeta ne wahrdina
fazijis, ja man buhtu agrak rokas nahzis tas ralsteens pret slaweno
P. Genee (laši: Schene) lungu, „die Letten und ihre Begabung“,
Berlines awise „die Gegenwart“ 16. num. no Theodor Roland —
la sem „Th. Roland“ ir „Balt. Semk.“ redaktors G. Mathers par-
flehpées, ir „Balt. Semkopja“ lasitajeem warbut jau sen sinamis —
jo tahds wihrs, kas tam pashā brihdī tos, kas winam nahwigas
bultas wiršū schauj, tik žmalki spēhjis aizstahvet un tik jaunki par
muhsu mihto Latv. beedribu Rihga xunajis (winas usdevums: „He-
bung der Bildung, der belehrenden Unterhaltung und wohlstaendigen
Geselligkeit“, par winas teatra-wadoni Adolf Allunan I. — „welches
(Theater) von einem sachgemäss herangebildeten Director geleitet wird
u. t. pr.“ iſſazijis — tahds wihrs, kas tik jaunkas leetas prot ūlepenibā
un saweem naidneekem aif muguras pastrahdat, tahds pazelabs angsti
pahr wineem — tahds ari sinahs turpmak nelamat!

Tad zeen. lafitajeem pawehstijū, ka es sawas turpmakas weh-stules schim brihscham wehl pee sevis patureschu, aif eemeleem, kas katram faprahtigam buhs faprotami, un ka es zeen. „Balt. Semlopja“ redaktoru luhgschu, winas sawā lapā usnemt, ja muhsu mihske finamo laikrakstu redaktori jeb winu talzeneeki nerimhees, mumis saweem lafitajeem naudu is keschahm nemt, lamašchanas-rakstus pamahzidamu rakstu weetā sawās lapās pañneegt. — Galā tikai to wehl peemine-štu, 1) ka „Balt. wehstn“. sawā finamā nepabeigta ja „pehdejs ap-rehkiā ar „B. S.“ ar sawu tagadejo draugu pulsini ir valritis tamē pašchā nebuhšchanā, pret kuru winch vats zaur saweem zitreise-jeem lihdsstrahdneekeem faroja, jo par peem. „Balt. wehstn.“ 1872 g. 21. num. 165. I. p. un wehl zitir lašam: „Baltijas w.“ avisēs nesa-weenu šhwu pahrspreedumu pēž otra. Dajhs Baltijā pašchū rakstu nebuht nelaſījis, jau finaja, ka rakstā wairak nekas, ka ūnprahrtiba, mukkiba un meli atrodami. Dajhs spredējs nebuht newareja sprest, eekam rakstītaja wahrdu nesinaja. . . Kad atskatāmēs uz wiſu to sobus klabinadāmu jakti, tad negribot ūmeelli jauzahs ar noschehlošchanu un mehs pahrleezinajamees, ka atklahta dīshwe Baltijā preefch gadu desmita wehl autindōs atradahs, “ un tagad pēž plas 4 gadeem? — pēž rakstītaju wahrdeem klaburjakti turot, ir nu „Balt. wehstn.“ pats p. peem, starp B. P. „rakstīneleem“ tāhdus eejauzis, kas wehl sawā muhschā naw Wez-Peebalgā bijužhi un otradi „Balt. Semk.“ redakzijai pēšavinajis rakstus, kas is Wez-Peebalgas eefuhtiti, 2) ka es finamo mihsleibas wahrdinu („B. w. 18. num.“) nebuht par ūanu nenemu, ūnadams, zaur kahdu „apgrehzibū“ un no ka es winu ešmu nopolnijees. Un ar to ari manai personai pilniga gandarischana (Satisfaction) notikuše; bet ūchē ūlaht tikai to prasu: kadehk starp B. P. „plahpatajeem“ naw minets tas pilnigs paraksts „Balt. Semk.“ 9. num. K. Müllers? Waj ūchē ūlaht politika pee tam bijuše? — Kahds jozigs draugs man nupat ūzija: „Laj Deewš pažargajot „Balt. wehst.“ redaktoru eekaitinat! Nu tee diwi, kas no wina wiš wairak „fisti“ G. M. un R. Th. ta-tschu wehl dīshwo un katriš kas ūna, kas tai deesgan newainigi ūkan-ſchā wahrdinā gut eelšchā, tas ūnahs, ka ūtipraks „siteens“ nebuht naw domajams. Zaur to, ka muhsu abu ūabako ūlakrakstu starpā mu-buhs meers un nu tikai es weens ūlakschu no „B. w.“ redaktora ū-mats un ūaujits, ūlakschu zeen. lafitajeem tas ūabumš ūnahs, ka wa-rehs ūwas ūvises uz galda turet.

Wenzel-Peebalská, 20. maijá 1877

R. Müller

Lauksaimneeziba

Kunstigeē jeb vehrklameē meh̄li-

Politiskieconomista državino

no. 5. Mather.

G. Bauder et al.

Kad tahda apwainoschana nahk no redakzijas puſes, kad finams tai tizetaju newar truhkt, jo kad paſchahm redakzijahm wairs netizehs, kam tad lai tiz! Tadeht wehl jo wairak mehs turam par wajadfigu, zeen. Iafitajus uſmanigus darit, kahdi zehloni minetos trihs fungus uſ tahdu neſlawas zelſchanu dſinuſchi un uſ kahdeem pamateem winu apwainoschanas dibinajahs. Scho iſſtaidroſchani mehs eſam plafcha fai publicai, bet ipaſchi ſawam paſchalwigci un wiltigi aſrementam godam parahdā, bes ka mehs tadeht kriminal-teesai kant ka tertu preeſſchā.

Kahdu eemeslu un nolu hku deht B. Dihrik t. mums un muhsu
lapai wiltigi un nepateesi neßlawn zehlis, ir jan no wairak pußehm
tildauds ißkaidrots, ka mehs teesham sawu zeen. lasitaju apkerchaa-
nas spéhju apbehdinatu, ja par to wehl ko gribetum ralstii.

Wina diwi darba beedri schini laukā mums ir pawīsam fweschī; mehs winus ne kad ne-efam redsejuschī, wina wahrbi preelsch tam „Balt. Semkopī“ ne kad naw mineti; tadeht personiga atrebschanahs winus naw skubinajuse, pret mums ta isturetees. Bet kas tad? Us to atrodam pilnu atbildi, kad eewe hrojam pirms, ar ko wina kopā strahdajuschī un otru kahrt, ka winu rakstos P. van Dyl l. prezē tai pašchā mehrā wispahr teek usslaweta, ka Ziegler l. un mehs wispahr teekam nolamati. — Bet ihpafchi eewe hrojams ir, ka no wiseem trim darba-beedreem ne weens pats naw spehjis, ihsti kahdu weetu muhžu lapā usrahbit, kurā mehs Ziegler l. prezē buhtu usteifuschī un zitus kopmanus mahnejuschī. Uu teesham, wifus fawus rakstus wehl tagad zauri nembami, ir mehs ne-efam tahdas weetas spehjufchi atrast. Ir gan teesa, ka Ziegler l. wahrds muhžu lapā dauds wairak minets, ne ta zitu kopmanu wahrbi, bet ne kad wina prezī usleelot, nefad zitus nonizinajot. B. l. mašchines wišwairat bija japa hrruna, tadeht ka tee ziti kopmani, kaut jo mehs tos (ihpafchi diwi leelakās firmas) us tam efam usai zujujuschī, par fawahm mašchinehm mums ne sinas, nedz ari nobildejumus naw veekubtijuschī. Uu wina mašchinu krahtunēs

eelaustees mums truhka eemeesla. Ahrsemes wisi leelakee fabriki un andeles nami it ar mihtu prahku semkopibas waj industrijas avisehm un grahmatu redakcijahm peefuhta fawu maschinu nobildejumus, lai tos ujnemtu un tad pahrspreestu. It mehs ta gribejahm, un tad laikam pat minetee trihs darba-beedri nebuhtu tahdus pahrmeturmus usdrihkslejuschees issazit, bet kahda wara tad gan ir redakcijai, kahdu kopmani us tam yeespeest. Jeb waj tadeht, ka par veen: Grahmana un P. van Dyk f. f. negrib, lai par winu maschinehm raksta, redakcijai ari nebijja par Ziegler f. maschinehm rakstit, tamdeht tad Ipa wiham par maschinehm nerunat? Tas buhtu pret muhsu programu bijis, mehs tad weenu koti hwarigu nodaku buhtu pawisain ne-eewehroli atstahjuschi, un kadeht? Tadeht, ka trihs wihi to wehlachs. — Bes

